

Barton Fink

Barton Fink

Yhdysvallat 1991. **Tuotanto:** Fox / Circle Films / Ethan Coen. **Ohjaus:** Joel Coen. **Käsikirjoitus:** Ethan & Joel Coen. **Kuvaus:** Roger Deakins. **Musiikki:** Carter Burwell. **Lavastus:** Dennis Gassner. **Leikkaus:** Roderick Jaynes. **Näyttelijät:** John Turturro (Barton Fink), John Goodman (Charlie Meadows/Karl Mundt), Judy Davis (Audrey

Taylor), Michael Lerner (Jack Lipnick), John Mahoney (W.P. Mayhew), Tony Shalhoub (Ben Geisler), Jon Polito (Lou Breeze), Steve Buscemi (Chet), David Warrilow (Garland Stanford). – **Helsingin ensiesitys:** 6.12.1991, President. **VET:** 97536 – K14 – 3200 m / 117 min

Vuonna 1987 Ethan ja Joel Coen käsikirjoittivat gangsteritarinaa, joka myöhemmin muovautui elokuvaksi *Miller's Crossing*. Tietyssä vaiheessa kirjoittamisprosessi jumiutui paikalleen, joten veljekset päättivät pitää muutaman viikon vapaata. Kun he kolmen viikon kuluttua palasivat ihmisten ilmoille, heillä oli valmis käsikirjoitus kokonaan uuteen elokuvaan. Tuookuva oli *Barton Fink*, joka sittemmin sai muun muassa kolme Oscar-ehdokkuutta. Oscareita ei herunut, mutta Euroopassa Coenin veljesten särmikästä elokuvaa arvostettiin sitäkin enemmän. Cannesissa Barton Fink voitti sekä Kultaisen palmun että parhaan ohjaajan palkinnon (Joel Coen) ja lisäksi John Turturro palkittiin parhaana näyttelijänä.

Barton Fink on lahjakas ja menestynyt newyorkilainen näytelmäkirjailija, joka päättää lähteä Hollywoodiin kirjoittamaan suurta draamaa, "jokamiestä" ylistäviä käsikirjoituksia. Unelmat törmäävät karulla tavalla todellisuuteen, kun hän saakin tehtäväkseen kirjoittaa painielokuva (!) aikansa suosikille Wallace Beerylle. Fink asettuu aavemaiseen hotelliin, jonka muut asukkaat pysyttelevät visusti näkymättömissä. Kirjoittaminen ei suju, vaan Fink ajautuu täydelliseen umpikujaan. Ainoa henkilö, johon hän saa yhteyden on isokokoinen ja kovaääninen vakuutusasiamies Charlie Meadows, joka toistuvasti tunkeutuu Finkin huoneeseen juomaan viskiä ja kertomaan tarinoita. Vaikka Meadows on Finkin peräänkuuluttama "jokamies", Fink ei osaa kuunnella tätä, vaan sulkee maailman ulkopuolelleen vaipuen yhä syvemmälle luomisensa epätoivoisuuteen. Myöhemmin käy ilmi, että Meadows on todennäköisesti myös sarjamurhaaja Karl Mundt, joka jättää jälkeensä silvottuja ruumiita, joista päät on leikattu irti. Barton Finkin painajainen sen kun syvenee.

Ominaisuuksiltaan Barton Fink muistuttaa kirjailija Clifford Odetsia, ja elokuvassa esiintyy myös selvä William Faulkner -kopio. John Mahoneyn esittämä elegantti ja herrasmiesmäinen juoppo W.P. Mayhew ajalehtii Hollywoodissa kuin Faulkner aikoinaan.

Barton Finkin hotelli on enemmän kuin pelkkä rakennus tai tausta elokuvan tapahtumille: se on kuin elävä organismi, joka sykkii, kuuntelee ja tunnustelee. Kaiken yllä leijuu kostea ja painostava kuumuus, jossa tapetit rullautuvat alas hikoilevilta seiniltä ja seinäpapereiden välistä pursua kuin hikenä paksua, liisterimäistä limaa. Tämä hotelli ei ole kaukana Hohto-elokuvan hotellista, johon Jack Nicholsonin esittämä Jack Torrance sulkeutuu kirjoittamaan. Sekä Torrance että Fink päätyvät klaustrofobisessa luomisen tuskassaan hulluuden äärirajoille.

Lähtiessään yhdelle matkoistaan Meadows/Mundt jättää Finkin haltuun laatikon, joka saattaa sisältää yhden Mundtin uhrin pään. Tätä laatikkoa voidaan pitää koko elokuvan mustan humoristisena avaimena: Barton Fink kertoo päästä laatikossa, ihmisestä, joka juuttuu omaan päähänsä sulkien ympäröivän maailman ulkopuolelleen.

– Matti Apusen (1991) ja muiden lähteiden mukaan - T.R.